

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Chronicon Cisterciensis Ordinis

Le Mire, Aubert

Coloniae Agrippinae, 1614

Ordo Equitvm Calatravae Ord. Cistertiensis, in regno Castellae.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11259

Decem
millia mo
nasterio-
rum ord.
Cisterciens.

in Ligno vitæ lib. i. cap. 97. tradit posterioribus sæculis numerata virorum monasteria quatuor milia, & monialium sex amplius millia.

Hoc ipso anno 1153. fundata est Abbatia *Montis Tauri* vel *Ramorum*, in Hispania, & de *Efron* in Dacia siue Dania.

Bernardus monachus Clarauallensis, & SS. Cosmæ & Daminiani diaconus Cardinalis floret, à Ioanne Sarisberienfi in Policratico lib. 15. eximiè laudatus.

Robertus II. Abbas Clara-Vallis, patriâ Brugensis, moritur. Succedit Fastradus Abbas Camberonensis, in Hannonia. vide supra anno 1137.

ORDO EQVITVM CALATRAVAE
Ord. Cisterciensis, in regno Castella.

CALATRAVA opidum loco munito in Oretanis ad Anam fluuium situm, quo tempore ereptū est Mauris, Templarijs militibus, quorum magna erat opinio virtutis, muniendum custodiendumque datum est: vt arcis instar esset ad barbarorum incurfus arcendos. Ii, quod Mauros victorijs elatos magno numero obsessum venire nunciaretur, defensionis spe abiecta, opidum reddiderunt. Neque erat inter proceres, qui aut vltro nomen profiteretur, aut
ea de

ea de re à *Sanctio III.* cognomine Desiderato, Castellæ Rege appellatus, suo periculo opidum defendendum susciperet. Duo Cisterciensis ordinis monachi, quos res aliæ in curiam euocarant, Toleti eo tēpore moram trahebant, *Raimundus*, Fiterij ad Siforicā Abbas (errant qui hanc laudem ad Fiterij cœnobium allegant, quod in Nauarra non procul Tutela situm est, cū cōstet consequenti tempore fuisse exstructum) atq; Raimundi socius, *Didacus Velascus*. Is vetus antea Alfonso Imperatoris & Castellæ Regis miles, multisque bellicis operibus clarus; rerum deindè humanarum contemptu monachum induerat; & vt magno erat animo, mouendo, suadendo, hortandoque cunctantem, effecit, vt opidi defendendi curam in se Abbas susciperet. Consilium specie temerarium erat, re numinis inflatu conceptum, vt arbitrator: nam contra tantas difficultates ratione satis prouideri non poterat. Ea res primum Regi gratissima fuit, deindè *Ioanni* Præsuli Toletani mœstis antea, atque consilij inopibus in tanta Reipub. difficultate. Ioannes etiam quoniam in eius ditione *Calatraua* sita est, pecuniam de suo suppeditauit: & pro concione cū nobiles, tū populares permouit, vt se, Abbate ductore, discrimini offerrent; ne in tanto periculo rem Christianam deserere viderentur: quanto sibi & rei

Rod. Toletanus
lib. 7. cap.
14. § 27.

L

fami-

familiari minus parcerent, tanto tutiores fore: amisso eo opido, quod instar propugnaculi esset, incendiij flammam in singulorum fortunas inuasuram. Atque hæc anno **1158.** ineunte millesimo centesimo quinquagesimo octavo gerebantur. Quo tempore Rex, ut præmium labori esset, *Calatrauæ* principatum cum subiecto agro dono dedit *Beatæ MARIAE*, ordinis Cistertiensis patronæ, atque eius nomine *Raimundo* Abbati & socijs iure perpetuo. Magna famæ in utramque partem momenta fiunt, plerumque vero maioris. Itaque cum eius apparatus rumor percrebuisset, Mauri spe deiecti, aut alijs rebus impediti, *Calatrauam* non venerunt. Id felix faustumque & benè ominatus initium eius militiæ fuit. Nam plerique milites Abbatem secuti vestem mutarunt: quam ille insignem adtribuit, eiusque formæ, quæ armorum vsum non impediret. Moxque *Toletum* repetens, Regem & ciues ex rebus gestis lætitia compleuit.

*B. Raimundus
 Abbas Fiserijs, an
 For ord.
 Calatrauæ.*

Ex cœnobio autem, cui Præfectus erat, magnam pecoris vim adduxit, atque ex vicinis opidis hominum viginti millia: quibus agri diuisi opidaque *Calatrauæ* vicina, quoniam incolis vacua erant, domicilio designata. Eâ diligentia *Calatrauæ* opidum contra omnem iniuriam egregiè est munitum. *Raimundo* Abbati post aliquot annos defuncto, ad

ad opidum *Ciruelos*, vbi sepultus etiam est, pro opera nauata honores à populo habiti, vsque eò vt miraculis fulsisse creditus sit, & in cœlestium numero reponatur. *Didacus Velascus*, in multos annos vitâ propagatâ, *Gumiela* in Diui Petri cœnobio obiit, ibique sepultus est. Ab his initijs sacram Calatrua militiam, in hunc quem cernitis splendorem perductam, *Alexander III.* suo diplomate confirmauit, *Garsia* eius ordinis primo 1164. Magistro, anno millesimo centesimo sexagesimoquarto. *Garsia* successit *Martinus Peresius*, Martino *Nunnius Peresius Quignonius*: his alij. Domicilium, quod *Calatraua*, primò collocatum, *Ciruelos* deindè, *Buxedam* mox, *Corcolem* deinceps & *Saluaterram* migravit, *Cauos* ad extremum, *Nunnio Fernando* duodecimo eius militiæ Magistro. Sunt quidem minora plurima eius ordinis domicilia alijs locis constituta, illud præcipuum. Copiæ auctoritas, multorumque opidorum imperium, eximia Regum liberalitate, accessit. Quæ opida emeritæ olim eius ordinis militiæ hominibus commendabantur, vt ijs redivitibus vitam honestè sustentarent; neq; tamen posteris hæreditaria relinquebant. Nunc rebus ab antiquo mutatis, aulicorū delicijs, Regum ex libidine, non rarò mâcipantur. Ita ferè res humanæ à præclaro initio degenerare cõsueuerunt. Sic ferè

*CRUX CRU-
bra, quat-
tuor lilijs
est insig-
nis.*

1396. Mariana Rerum Hispan. lib. II. cap. 6. Sed Onuphrius in Chronico suo ordinem hunc à Sanctio Rege an. 1121. vult institutū. Vtuntur autem Equites Calatrauæ in comitijs publicis veste candida, quadrato *crucis rubra* signo notata. Quod quidem illis CIO. CCC. XCVI. præscripsit Benedictus XIII. qui se pro Pontifice apud Hispanos tunc gessit: vt idem Mariana lib. 19. commemorat. Porro superioris sæculi anno quadragesimo, Paulus III. Pont. Maxi. indulgit, vt vnicam quisque vxorem possit ducere, secundis nuptijs exclusis.

1540.

Otho Frisingensis Episcopus, filius Leopoldi Marchionis Austriae, cui⁹ exstat Chronicon, moritur Morimundi.

S. Robertus Abbas Ordin. Cisterciensis in Anglia an. 1159. in Domino obdormit: tabulis Rom. Martyrologij ad diem 7. Iunij adscriptus. Exstat vita eius apud Surium, auctore anonymo.

Anno 1160. florebat Arnoldus Carnotensis, Abbas Bonæ Vallis, qui scripsit tractatus de laudibus B. Mariæ; item in septem vltima Christi verba. Exstat vterque tomo 7. Bibliothecæ Patrum, & tomo 1. vlt. editionis, & cum Commentarijs Fr. Titelmanni. Scripsit & vitam S. Bernardi. Henricus Gandauensis vocat eum *Ernaldus*, lib. de Script. Eccles. cap. 2.

Zedli-

Zedlicium, octauo lapide à Praga Bohemix metropoli, versus Morauiam, situm est. Quod quidem *Zedlicense monasterium* circa annum Christi 1150. aut 1160 exstructum, monachosque *VValdsasseni*, diœcesis *Ratisponensis* cœnobio accitos, tradit *Bruschius* in *Chronologia monasteriorum Germaniæ*, vbi de *VValdsasi* initijs agit.

Anno 1161. *Lambertus* Abbas Cistertienfis officium ac munus suum sponte dimittit: cui, fratrum Cistertienfium suffragio suffectus est *Fastradus* primùm *Camberonensis*, tunc *Claravallensis* Abbas. *Claravallensibus* autem datus est Antistes *Gaufridus* *Igniacensis* Abbas. Vide supra anno 1137. fuit *Gaufridus* iste auctor trium posteriorum librorum de vita *S. Bernardi*.

Gaufrido postea sponte cedenti successit *Pontius*, qui demum *Episcopus Claromontensis* obiit. *Pontio* successit *Gerardus* Abbas *Nouæ Fossæ*, & martyr.

Anno 1161. *Samson* *Rhemorum* Archiepiscopus moritur, & sepelitur in *Igniacensi* monasterio. Cui succedit *Henricus*, frater *Ludouici* *Françæ* Regis, olim in *Clara-valle* monachus, & tunc *Episcopus Bellonacensis*. Vide *Auctarium nostrum Sigebertinum*.

Anno 1162. tradunt fundatam *Abbatiam Soranam*, in regno *Neapolitano*: quæ nunc

L 3

est

est vnita cum monasterio Casæ Marij. vide Baronij Annales, anno 1120. §. II.

Stephanus ex Aluektrensi in Suecia monacho, primus Archiepiscopus Vpsalensis creatur, obiitque anno millesimo centesimo octuagesimo quinto, in monasterio suo sepultus: teste Ioanne Magno libr. 2. de vitis Pontif. Vpsalensium.

Cistercienses existuntur Ordinarij, per Alexandrum III. Alexander III. Papa Cistercienses imperio dicecesani exemit, sequenti diplomate, quo Cisterciensium familiæ adscripti, coloni, administrique id genus nominatim continentur: *Dilectis filijs Abbati Cistercij, eiusdem conuentibus vniuersis Cisterciensis ordinis, &c.* Ex parte vestra fuit propositum coram nobis, quod nonnulli Ecclesiarum Prelati vestris libertatibus inuidentes, cum eis non liceat ex Apostolica Sede indulto, in vos excommunicationis vel interdicti sententias promulgare, in tenentes seu firmarios ad annum redditum terrarum vestrarum extraneos, & eas proprio nomine excellentes, vel alias vobis communicantes, sententias proferunt memoratas. Nos vero supplicationibus vestris inclinati ne quis Prelatorum huiusmodi sententias in fraudem priuilegiorum Apostolicæ Sedis de cætero promulgare presumat, auctoritate presentium decernimus eas non tenere. Insuper vobis & ordini vestro concedimus, quod firmarij, tenentes, seu seruientes vestri in terris vestris situati, à iurisdictione cuiuscumque

iuscunq̄ue iudicis ordinarij ecclesiastici sint quieti: & liceat vobis de cetero & capitulo vestro de adulterijs, & alijs fornicationibus coram vobis, seu alijs Commissarijs vestris eos corrigere, ac etiam diuina audire in Capellis vestris, & ecclesiastica Sacramenta recipere, ac ijsdem firmarijs, tenentibus, seu seruientibus in Capellis vestris sacramenta ministrare, tam intra, quam extra monasteriorum vestrorum situationem, &cet. Sanè si quis Archiepiscopus, Episcopus, Archidiaconus, Decanus, aut aliquis eorundem officiorum, propter hoc in vos, vel in Monasteria, Ecclesias, seu Capellas vestras, tenentes, firmarios, aut seruientes vestros situatos, vel in sacerdotes vestros nomine vestro in Ecclesijs vestris seu Capellis ministrantes, aut Ecclesiarum ministros aliquos aliquam sententiam protulerit, illam omninò non valere censemus, &c. Idibus Nouembris Pontificatus anno tertio.

Fastradus primùm Camberonensis in Hannonia, postea Clarauallensis, ac demum Cistertienlis, anno millesimo centesimo sexagesimotertio, Parisijs moritur, & Cistercium transfertur. Succedit Gislebertus Abbas Vrsicampi, & post eum Alexander. Vide supra an. 1137.

Agebat id temporis Parisijs Aleander III. Papa, qui Fastrado ægotanti extremam Vnctionem administrauit. Ludouicus

Galliæ Rex eidem Fastrado morienti, adfuit. Tanta erat viri integerrimi apud omnes, etiam orbis terrarum Principes, gratia atque auctoritas.

Abbatia de *Recluso*, vulgò *du Recluz*, diœcesis Trecentis, iam inde à S. Bernardi temporibus est fundata quidem, sed reditus illius cum essent exigui, ab Henrico Campania Comite liberaliter, anno Christi 1164. est dotata: vt ex eiusdem litteris constat, quas recitat Nicolaus Camuzatus seu Camuzæus, in Promptuario sacrarum Antiquitatum Tricassinæ diœcesis, anno 1610. Trecentis edito.

Omnicreator & omnisciens Dominus, cœcitatæ nostræ ignorantiam doctrinæ suæ radijs diligenter dignatus est instruere. Agnosce, inquit, ô Christiane, dignitatem tuam, & diuinæ consors factus naturæ, cuius capitis & cuius corporis sis membrum reminiscere, vt imitator diuinæ dilectionis, quæ in opere consistit, ereptus de potestate tenebrarum, translatus sis in Dei lumen & regnum. Spe promissionis huius allectus, Ego Henricus Trecentium Comes Palatinus, Notum volo fieri præsentibus & futuris: quod compassus nimix paupertati Ecclesiæ de Recluso, vt ab arido loco & parum fertili, quo infidebat Abbatia, ad vberiore locum & magis commodum transferretur iam
nomi-

nominata Ecclesia, pro timore & amore eius summi patrisfamilias, qui dat salutem regibus, ad salutem animæ meæ & parentū meorum dedi in eleemosynam omne fagetum meum, dedi etiam & qui tum clamare feci, quidquid Eugelmerus de Sanceyo & sui participes ibidem tenuerant. Præterea concessi duos forestarios Robertum, scilicet & Vlricum de solerijs ad custodiendū nemus. Hæc omnia ad honorem & pacem Cistertientis ordinis, ita liberè & quietè dedi & concessi Abbatix, quæ dicitur donum Comitis, quòd nemo infrà prædictum fagetum vllam penitus consuetudinem habeat. Illud etiam addidi & perpetuò possidendum concessi, quòd fratres iam dictæ Abbatix omnimodū vsuarium suum, exaruatione exceptâ, in nemoribus meis de Vuesseio & pascua habeant; præterea eisdem fratribus cōcessi, quòd ipsi eant & redeant per totam terram meam ab omni iustitia & consuetudine liberi. Et quicumque homines mei sese vel suæ præfatæ Abbatix reddere voluerint, ipsos sua liberè & quietè concessi, in statutis tamen Cistertientis ordinis interminatè obseruatis, & vt hæc omnia inconcussa & inuiolata in æternum permaneant. Hæc ita fore, sigilli mei testimonio confirmaui, testibus Radulpho Abbate Vallis Claræ, Arnulpho Abbate de Recluso, Tezelino Abbate de Sancto Portu, Ioanne Ab-

L 5

bate

bate de Virtute, &c. Actum hoc est anno Incarnati Verbi 1164. Ludouico Rege Francorum regente, Guidone Catalunensi Episcopo existente, traditum apud Trecaſ per manum V Vilhelmi Cancellarij.

S. Thomas Cantuariensis Archiepiſcopus in exilium pulſus, Pontiniaci monachus inter monachos viuit, monaſtica veſte adſumpta. Vide Baron. in Annalibus.

B. Valredus ſiue Alredus Abbas Riheuallis in Anglia claret: de quo Molanus in addit. ad Vſuardum, S. Ianuarij. Scripſit vitam S. Eduardi Regis, Angliæ, apud Sur. tom. 1. & vitam S. Margaritæ Scotorum Reginæ, & alia.

Anno 1164. Godeſcalcus Epicoſopus Atrebatenſis, ex ordine Præmonſtratenſi, ob morbum, Epicoſopatum dimittit. Succedit Andreas, Andræas Abbas Sarnacenſis, vulgò *de Sarnay*, ord. Ciſtertiensis. vide Auſtarium noſtrum Sigebertinum.

*Clarum
Campus
in Friſia.*

Anno 1165. apud Riſmageſtum, inſigne monaſterium *Clarocampense*, Bernardini inſtituti primum in Friſia ædificatum eſt. *Eiſo*, natione Friſo, primus eius loci Abbas fuit, vixitque piam ac ſanctam cum fratribus ſuis vitam, ſic vt ea de cauſa poſtmodum plura apud Friſios, eius ordinis monaſteria ſint inſtituta. Sic Andreas Cornelius in Friſiæ Chronicis.

Guichardus ſecundus Abbas Pontiniaci
fit

fit Archiepiscopus Lugdunensis: teste Roberto Altifiodorensi. Et verò temporibus istis beatæ censebantur Ecclesiæ, quibus Præsul ac pastor ex ordine Cistertiensi obtingebat: vt egregiè docet Franciscus Belforestius, Annalium Franciæ libr. quarto, cap. quinto.

Cæterùm in Collectis faciendis Abbati *Abbatie*
Pontiniacensi committi solent monasteria in *d. Lugdu-*
 tractu Lugdunensi, Auxitano, Delphinatu, *nēsis, Pro-*
 & Prouincia sita; ex quibus ista sunt mona- *uincia,*
 chorum: *Mons petrosus, Vallis Benedicta, Bella*
Aqua cum Vlmeto vnita, in d. Tricastinensi, *66.*
Campi boni, Bona Vallis, Aqua Bella cum *Boche-*
to vnita, *Vallis Crescens, Benedictio Dei, Bonus*
Locus, in d. Lemonicensi, *Palatium*, ibidem,
Bona Aqua, Sinaqua, Vallis Sancta, Scala Dei, in
 Prouincia.

Monialium verò ista, *Buxerium, Medius Monialis.*
Mons, Bella Comba, Silua, Bonus Locus in Fore-
 sta, *Locus nostra Domina, Bona Aqua, S. Parei,*
S. Iusti, Nostra Domina, in vrbe Carpentora-
 censi, *Molesium* cum *S. Cruce* vnitum, *S. Ca-*
tharina in Auenione, *Mons Sion* in Marsilia
Nostra Domina d. Campis, Fons iuxta Nemauf-
 fium.

Abbati *Loci Dei*, in d. Ruthenensi solent *In tractu*
 ista virorum cœnobia in tractu Tolosano *Tolosa-*
 cōmitti: *Bona Vallis, & Bellus Locus*, d. eiusdem *na.*

Garda Dei, Sancti Marcelli, Valleta, Bona Aqua,
Petrosa.

*Petrofa, Bosci cani, Bonus locus d. Burdegalen-
sis, fons Guilielmi, Gordonium, aliàs abbatia
Noua*

*Virginum autem ista; Eremus, Vicus, Costa
Ioannis.*

*In Gasco-
nia.*

Abbatia de Candelio in tractu Gasconia
solent iste virorum Abbatia esse commissa:
*Vallis magna, cum Vlmeto vnita, Fons frigidus,
Bolbona, Grandis Silua, Bona Cumba, Bella Per-
tica, Bonus fons, Villa longa, Pons altus, Scala Dei
in d. Tarbiensi, Silua lata, Benedictio Dei, Vallis
bona, Franca Valles. Item monialium cœno-
bium de Oliuis.*

Abbati de *Persenia* siue *Persinia* commit-
ti solent Abbatia districtus *Cenomanensis &
Andegauensis*; vt monachorum ista: *Pietas
Dei; d. Cenomanensis, Tironellum, Campania,
fons Danielis, Clarus Mons, Bella Brancha, Ora-
torium, Buxeria d. Andegauensis.*

*In d. Bi-
tunicensi
& Lemo-
nicensi.*

Abbati de *Fontemoris* ista cœnobia com-
mitti solent; *Columna, Alba Petra, Locus regius,
Vallis honesta, de Varenis, de Petris, Pratum be-
neditum, Domus Dei siue Niger lacus, & Oliue-
tum. Item Bellus visus, monialium, in d. Bitu-
ricensi.*

*In d. Pi-
ctauensi
& Turo-
nensi.*

Abbati *Bone Vallis* committi solent mo-
nasteria diœcesis *Pictauensis & Turonensis*:
vt *Stella, Misericordia Dei, Pinus, Valentia,
Gratia Dei, Nigrum monasterium, S. Leonardi,
& de Grosso Bosco*: Item in *Turonensi tractu,*

CURIA

Curia Dei, Eleemosyna Cistertij, de Fontanis albis, & Claritas Dei.

Monialium verò ista, *Virginitas, Bonus Locus, Aqua Carnotensis, & Locus nostræ Domine.*

Abbati de Begario committi solent monasteria Ducatus Britannia: *Villa noua, Bona Requies, Vetus Villa, Silua Melonis, S. Mauritij & S. Albini.* Item *Gaudium nostræ Domine*, monialium. In Ductu Britania.

Abbati de Barbereyo in Ducatu Normannia: solent hæc committi: *Sauigniacum, Bonus portus, Mortuum Mare, Bellum Beccum, Alnetum, Vallis Richerij, Thorigniacum, Trappa, Votum, Strata, S. Andree, Brolium Benedicti, Fulcardi Mons, Locus Dei*, in Pontino. In Normannia.

Monialium verò ista: *Thesaurus, fons Guerardi, Gomeri-Fons* apud Ambianum.

Abbati Firmitatis in Campania, Picardia, & agro Parisiensi solent ista cœnobia committi: *Rigniacum, Vallis Lucens, Septem Fontes, Tres fontes, Fons Ioannis, Altus fons, Bonus fons, Ripatorium, de Sigillarijs, Pruliacum, Regalis Mons, Barbellum, Vallis nostræ Domine, Frigidus Mons, Bellum pratium, d. Bellouacensis, Vallis Clara, Signiacum, Reclusum, Bellencuria, Pietas nostræ Domine, Sacra Cella, Monciacum, Prioratus, Gaudium nostræ Domine*: qui duo postremi, nisi fallor, Prioratus, vniti sunt cum Cistertio. In Campania & Picardia.

Monialium item ista: *Lilium nostræ Domine, Pons*

na, Pons nostra Domina, S. Antonij apud Parisios, Malodunum, iuxta Pontoisam, Gaudium prope Nemofiam, Portus regius, Parcum Dominarum, de Villaribus apud Firmitatē, Monasteriolum, de Insulis propè Altifiodorum, Salvatorium, Libera Abbatia in Bosco, Vinarium, Paraclitus Ambianensis, Villencuria, Amor Dei, Pratum apud Trecas, Sancti Desiderij, Vitriacum.

In Lotharingia.

Abbati Morimundensi solent ista Lotharingiæ, Barri, & districtus vicini cœnobia committi, *Alta Silva, Clarus Locus, Insula Barenensis, S. Benedicti, Crista, de Vallib⁹ in Ornesio, Villarium Metense, Vallis dulcis, Bellum pratum, Bellus locus d. Lingonensis, Directa Vallis, Prioratus.*

Monialium pariter ista: *Benedicta Vallis, Clara uallis Metensis, Bona via, & Clarus fons.*

Abbati de Balerna solent ista, quò ad Taxam seu Collectam exigendam, committi cœnobia, in vtraque Burgundia, & Sabaudia.

In Burgundia.

In Ducatu quidem Burgundiæ, *Fontenatum, de Marcerijs, Buceria in d. Augustodunensi, Marcilliacum, Alta Ripa, Longum Vadum; monialium verò cœnobia, Tardum, Molefia, & Locus Dei.*

In Comitatu Burgundiæ, *Bella Vallis, Caritas, Balernia, Mons S. Mariæ, Carus locus, Theolocus, Aceium, Miratorium, de Roserijs, Lo-*

cus crescens, Bethania, de Bullione, Gratia Dei,
d. Vefontionensis, & *Clarus fons.*

Monialium item cœnobia, *Bellus Mons,*
de Courcellis, & alia.

In Ducatu Sabaudix, *Alta Cumba, Stame-* In Sab-
dium, de Alpibus, & S. Sulpitij, Bonus Mons, Alta andia,
Crista, Alta Ripa.

Monialium verò cœnobia, *Valleta, Via*
cœli, S. Petri, Bonus locus d. Geneuensis, S. Ca-
tharina, Vallis nigra, Bella vallis, Bella ripa, Locus,
Rotundus Mons, & alia.

Atque hæc quidem ex manuscripto quo-
dam codice visum fuit recensere, ad maio-
rem ordinis illustrationem ac gloriam.

Anno 1168. Machtildis Imperatrix mo-
ritur Rothomagi, quæ monasterium *de Voto*
pago Caletensi, iuxta Iuliam Bonam, exstru-
xit, in usum monachorum Cistertiensium. Ita
Rob. Montensis, qui & dicti monasterij Ec-
clesiam anno 1181. ab Henrico Episcopo Ba-
iocensi dedicatam scribit.

Donatus Rex Vrgalix, fundator mona- *Mellifons*
sterij Mellifontis in Hibernia moritur. Fue- *in Hiber-*
runt & alia plurima ord. Cistertiensis cœno- *nia.*
bia olim in Hibernia.

Eo ipso anno 1168. fundata est Abbatia S.
Leonardi, in d. Pictaviensi.

Libet his subnectere Abbatias aliquot re-
gni Gallix, de quarum certo foundationis anno
nondum mihi constat. Prima sit,

Abba-

Perfinia,
sive Per-
senia.

Abbatia de *Perfinia*, aliàs de *Piscinia* vulgò de *Persegne*, apud Cenomanos fundata & dotata per Guilielmum, Ioannem & Robertos Comites Cenomanenses ac Barones de *Sonnois*: teste Choppino *Monasticorum* lib.2.tit.1.§.9.

Gratia Dei, in diœcesi Sanctonensi.

Abbatia de *la Busiere*, in d. Augustodunensi.

Nostræ Dominæ de *Rigny* Abb. in d. Alti-fiodorensi.

Bellum pratum, d. Bellouacensis.

Nostræ Dominæ de *la Trappe*, d. Senonensis.

Vallis Clara, *Vaucler*, d. Laudunensis, fundata per Comites de Roucy.

Nostræ Dominæ de *Lyncel*, d. Valentine, in Delphinatu.

Grandis filua, in tractu Tolofano.

Abbatia de *la Cite-Dieu*, in Britannia minore.

Abbatia *du Paraclit*, virginum, apud Ambianum.

Abbatia *des Nonains de virginité*.

Vallis Regia, Abbatia monachorum, in d. Rhemenfi.

Montroliensis ad S. Veronicam, Abbatia *Monstreul*, monialium.

Abbatia de *Fony*, virorum, secundo lapide Veruino, vbi pax conclusa inter Philippum

pum

pum I I. Regem Catholicum, & Henricum Christianissimum.

Vallis Regis, Abbatia virorum. *Val Roy*. In Rhemensi vrbe est Prioratus *Claraualis* vulgò dictus.

Anno 1169. fundatam lego Abbatiam *Fuliensem* in diœcesi *Riuensi*, prouinciæ *Tolosanæ*. In hoc monasterio nostrâ ætate cœpta est Reformatio *Fulienfium*, quos Gallicè *Fueilbans* vocant. Vide infra annum 1587.

Anno 1170. fundatam lego Abbatiam de Dobberano in Sclauonia. Designatur fortasse *Dobberanum*, celeberrima Abbatia, secundo lapideà. *Roltochio* ad mare Balticum olim sita, in Ducatu *Mechelburgensi* seu *Megapolensi*, & in diœcesi, nisi fallor, *Suerinensi*: cuius hodieque vestigia exstant, vt ex ocreato teste didici.

Hugo Dux Burgundiæ interfuit Capitulo generali hoc anno Cistertij celebrato, & ab *Alexandro Abbate Cistertiensi*, totoque Capitulo susceptus est ad participationem orationum dicti Ordinis.

S. Petrum, ex primo *Stamedienfi Abbate* Ord. Cistertiensis, *Archiepiscopum Tarentasiensem*, an. 1171. defunctum *Baronius* tradit vitam eius, iubente *Lucio Papa*, scripsit *Gaufridus Abbas Alte Cumbe*, exstatq; apud *Surium* tom. 3. Nomen eiusdem adscriptum est tabulis *Martyrologij Romani*, ad diem

M

8. Maij.

8. Maij. Alij dicunt eum obiisse anno 1175, de quo vide infra.

Anno eodem fundata est Abbatia *S. Sebastiani* in Catacumbis.

Anno 1174. Guarinus tertius Abbas Pontiniaci, tam religione clarus, quam genere, ad Bituricensem Archiepiscopatum prouehitur. Ita Robertus in Chronico Altifiodorensi. Alij id referunt ad an. 1176.

Anno 1175. Archiepiscopus Tarentasia, qui fuerat monachus Ordinis Cisterciensis, per quem in nostris temporibus in exhibitione miraculorum Deus benedicit, cum Abbate Cisterciensi Alexandro missus à Domino Papa, venit ad regem Francorum pro reformanda pace inter Regem Angliæ & filium eius Regem iuniorem: sed impediens hominum peccatis parum profecit. Ita Robertus Continuator Sigeberti, qui hoc tempore viuebat.

Si de S. Petro Tarentasiensi Archiepiscopo hic est mentio, vt est, ergò fallitur Baronius in Notis ad Roman. Martyrologium, qui tradit ipsum obiisse anno 1171. Cæterum de S. Petro Tarantasiæ Archiepiscopo, olim ordin. Cisterciensis Abbate, plurima habet Baron. tom. 12. Annalium.

Anno 1177. Ruandus Episc. Venetensis, vir religiosus, monachus Cisterciensis, moritur: vt scribit Robertus Montensis.

B. Da-

B. David, natione Florentinus, primùm ^{1179.}
 Clarauallensis, postea Hemmerodensis mo- ^{B. David}
 nachus an. 1179. die 11. Decemb. in Domino ^{Hemme}
 obdormit; è terra in capsam plumbeam an. ^{rodensis.}
 1226. eleuatus. Scripsit vitam eius & miracu-
 la, monachus quidam Hemmerodensis: quæ
 Gallicè reddita, exstant in libro R. P. Ioan.
 d'Asignies de vitis Illustrium virorum ord.
 Cistertiensis, Montibus Hannoniæ 1603.
 edito.

Hoc tempore floruit S. Hildegardis Ab-
 batissa in monasterio S. Ruperti iuxta Bin-
 gam opidum, multis reuelationibus à Deo
 illustrato, S. Bernardo familiaris.

Claruit item Hildegundis memorabi-
 lis androgyne, quæ exemplo Eugeniæ,
 Marinæ, Euphrasiæ & Theodoræ, inter vi-
 ros virum mentita & Ioseph vocata, noui-
 tiorum habitu inter Cistertiensis Ordinis
 Monachos honestè ad mortem conuersata
 est. De qua vide Cæsarium in Dialogis, lib.
 1. cap. 40.

Anno 1180. floret *Henricus* ex Abba-
 te Claræ - Vallis Episcopus & Cardinalis,
 Albanensis, vir linguæ disertæ: qui ad re-
 tundendam vesaniam Catharorum siue Al-
 bigensium hæreticorum ab Alexandro Pa-
 pa in Vasconiam missus, prædicationis
 verbo militum peditumque copias vnde-
 cumque contraxit, & præfatos hæreticos
 M 2 expu-

expugnauit: vt loquitur Robertus Altifiodorensis in Chronico. Creatus est autem Cardinalis anno 1179. ab Alexandro III. Papa. Eiusdem deploratio de dictis Hæreticis exstat apud Baronium an. 1178.

Anno eodem fundata est *Vallis Dei* in d. Leodicensi.

Vuoffecense monasterium, virorum, in Bohemia visitur, vulgò *VVosseck* nuncupatum. Est id situm apud *Litomeritzium* opidum, excitatumq; circa annum 1180. monachis *VValdsasso* aduocatis, vt citato loco tradit idem Bruschius.

Ludouicus VII. Galliaë Rex moritur, sepultus in *Barbello*, vulgò *Barbeau*, Ord. Cistertiensis Abbatia à se fundata.

Anno 1181. Balduinus Abbas Fordensis, ordinis Cistertiens. monachus, fit Episcopus Vigorniensis in Anglia.

Guarinus Archiepiscopus Bituricensis, olim Abbas Pontiniacensis tertius moritur: vt in tabulis Episcoporum Bituricēsiū legitur. Robertus Altifiodorensis dicit eum obiisse anno 1180.

Ludouicus Francorum Rex moritur, & in Barbelensi monasterio ad Sequanam à se ædificato, quod est Ordinis Cistertiensis, sepelitur. Dicitur hoc monasterium alio nomine *Sacer* siue *Sanus portus*, vulgò Abbatia *de Barbeaux*, non procul à Meloduno alij dicunt

dicunt eum obiisse anno millesimo centesimo octuagesimo.

Herkenroda, Virginum cœnobium, primo lapide ab Haffeleto Leodicensis prouinciæ opido, à *Gerardo* pijsimo Comite Loffensi anno 1182. in siluis exstructū, & annuis censibus ditatum est. Obijtque dictus Comes eo ipso anno, 4. Non. Nouembris.

Hoc in monasterio vixit *B. Elisabetha Spalbecana*, monialis: cuius vita exstat in Rubra Valle.

Guarmundus quartus Abbas Pontinacensibus à Canonicis Altifiodorensibus in Episcopum eligitur; sed ante cōsecrationem obijt: teste Roberto Altifiodorensi.

Anno 1183. Bela Rex Hungariæ concessit monachis Cistertiensibus eandem libertatem, quam habent in regno Franciæ.

Anno 1184. fundata est Abbatia *S. Godehardi*, in Hungaria, & *Abb. Benedictionis Dei*, in Vasconia.

Petrus Abbas Cistertiensis ordinatur Episcopus Atrebatensis, Veronæ per Guilielmum Archiepiscopum Rhemensem. Vide Auctarium nostrum Sigebertinum. De eo fusè Meyerus in Annalibus Flandriæ, anno 1193. quo anno idem obijt.

Anno 1185. fundatus est *Campus S. Mariae*, in VVestphalia, vulgò *Marievelde*.

Petrus Claravallensis Abbas, vir sancti-

tatis opinione celebris, obdormiuit in Christo: vt loquitur Robertus Altifiodorensis in Chronico.

Bladerense monasterium virginum apud Audomaropolim in Artesia à Desiderio Teruanensi Episcopo excitatur.

*Heister-
bach.*

Anno 1188. xvi. Kalend. Aprilis Conuentus Heisterbacensis exiuit de Claustro siue de Hemmenrodensi monasterio, d. Treuerensis, cum Abbate suo Hermanno, & xi. Kalend. eiusdem mensis venit super montem Stromberg. Quarto anno postea descendit in vallem, quæ nunc dicitur Vallis S. Petri. Ita Cæsarius lib. i. cap. i. Est autem Heisterbacensis Abb. sita in d. Coloniensi, ex opposito Bonnensis opidi, haud procul à Rheno: cuius loci monachus fuit Cæsarius, scriptor Dialogorum de Miraculis.

Anno eodem Henricus Card. & Episcopus Albanensis, ex ordine Cisterciensi, à Clemente III. in Germaniam mittitur, ad prædicandam Crucem contra Saracenos: quem se puerum in templo S. Petri Coloniae concionantem audiuisse, testatur Cæsarius l. 4. c. 79.

Anno 1189. fundata est Abbatia de *Sala*, in Tuscia.

Balduinus ex Abbate Fordensi in Anglia, creatur Archiepiscopus Cantuariensis, obiitque Tyri in Syria: teste Guil. Neubrigensi lib. 3. c. 8. & lib. 4. 33.

Anno

Anno 1190. Guidonem Abbatem Cisterciensem (cuius meminit Cæsarius lib. 6. capit. 2. & libr. 9. cap. 51.) à Clemente III. esse Cardinalem, scribit Arnold. Vionus Ligni vitæ libro 1. capit. 44. Apud Onuphrium & Ciaconium nulla monachatus illius fit mentio.

Adelphus ex abbate ordin. Cisterciensis creatur Episcopus Osnaburgensis: teste Crantzio in Metropoli.

Anno eodem Abbatiam de Scelerijs seu Sigillerijs, vulgari idiomate Gallico, de *Scelieres*, Trecentis diœcesis, à Sancti Bernardi Clarauallensis æuo inchoatum, vectigalibus annuis egregiè auxit Henricus II. Campaniæ Comes, vt litteræ ab illo datæ an. 1190. testantur.

*Scelerijs
Abb. in d.
Trecentis.*

Ego Henricus Trecentis Comes Palatinus considerans & attendens, quòd Ecclesia beatæ Mariæ Sceleriarum, tum ex defectu temporalium, tum ex immoderato debitorum suorum grauamine, & filiorum suorum dispersione cogeretur, intuitu pietatis & misericordiæ ductus, de reuocanda fratrum dispersione & de loci restitutione diligenter apud me tractaui, & eam in manu mea cepi, & de paruitatis meæ beneficio ad sustentationem fratrum, p salute animæ meæ, & p remedio bonæ memoriæ Patris mei Comitis Hærici & Matris meæ Mariæ illustris Comitissæ, memoratæ

Ecclesiæ dedi decem modios frumenti assignatos apud Nogentum super Secanam, & apud Fontemmacon reddendos annuatim ad festum S. Remigij. Addidi etiam & contuli eidem Ecclesiæ pro vestimentis fratrum, decem libras annui redditus in intragio vinorum apud Pruuiuum reddendas fratribus annuatim in nundinis S. Aygulphi de primis nummis qui inde proueniunt. Dedi etiam memoratæ Ecclesiæ sexdecim sextarios vini apud Barbonam in vinagio assignatos ad opus sacramenti missarum. Quod ut notum permaneat & ratum teneatur, litteris annotatum sigillo meo confirmaui. Actum Trevis, anno Verbi Incarnati 1190.

Fredericus I. Imp. cognomento Barbarossa in Terra sancta moritur 16. Iunij anno 1190. Tyri sepultus. Is *Runam*, Abbatiã, apud Græcium Stirie metropolim fundauit.

*Runa in
Stiria.*

Anno eodem fundata est Abbatia *Rinsfeldensis*, iuxta Lubecam in Germania, & *Collis Victorie* in Hibernia.

Floridus Campus, siue *Monasterium Vetus*, apud Bolsuardiam Frisie opidum, ædificatum est studio ac liberalitate trium fratrum *Vvommeliorum*, colonis ex Clarecampo deductis; teste Andrea Cornelio Frisie Historiographo.

Anno millesimo centesimo nonagesimo primo, dimidio miliari à Bolsuardia ad
Orient-

Orientem, eximium Bernardini instituti
cœnobium, quod primùm Floridus Cam-
pus, nunc Monasterium vetus nuncupatur,
est ædificatum. Quos verò fundatores ha-
buerit, audies ex versiculis sequentibus:

*Floridus est Campus, hoc claustrum ritè vo-
catum,*

Anno milleno centeno namq̄, colatum,

Et nonageno primo, in festo Bonifaci,

*Cythardus, simul Herdradus, cum fratre Si-
boldo,*

Hi fundatores, vt patres nos docuerunt,

Primi presbyteri, laicus fuit alter eorum.

Hi tres fratres erant VVommelij, & anno
millesimo centesimo nonagesimo secundo à
Clarocampensi Abbate in cœnobio iam in-
choato sunt constituti, Cythardus vt Abbas,
Herdradus vt Prior, & Sisebodus, vt Con-
uersus: *Hactenus illa.*

Adolphus Primus Comes de Altenae fra-
trem habuit Gerardum, cui in diuisione pa-
trimonij celsit castrum Aldenbergense ad
Dunum fluuium. Gerardus postea factus
monachus in Morimundo: quo petente ca-
strum Aldenbergense in Cistertiensis ordi-
nis cœnobium commutauit, quod Vetus
Mons nuncupatur, apud Rhenobercam, se-
pulcris Ducum Montensium olim nobile.
Factum id tradit Crætopolius, & alij, tempo-
ribus Brunonis III. Archiepiscopi Colo-
nienfis,

*Vetus
Mons in
d. Colo-
nienfi.*

niensis, qui relicto Archiepiscopatu, in dicto monasterio piè viuens, defunctus ac sepultus est. Visitur ibidem tumulus Adolphi fundatoris.

Anno 1194. fundata est Abbatia S. Galgani in Tuscia.

Reliquiæ S. Malachiæ Episcopi Conerensis, ex Claravalle in Hiberniam translata, in Mellifonte alijsq; monasterijs Ord. Cisterciensis, maximo honore recipiuntur.

Anno 1195. fundata est abbatia *Casa Nova* in Prouincia.

Bodeloensis Abb. in Flandria. *Bodeloensis*, seu Baudeloensis, vt vulgò nuncupamus, cœnobij, in agro Vuasiano olim siti, quod primum Benedictini, hodie Cisterciensis est instituti, primus auctor *Balduinus à Bocla* existit, anno Christi millesimo centesimo nonagesimo septimo, teste Meyero in Annalibus Frandriæ. Is cum in Blandiniensi S. Petri apud Gandenses cœnobio, monachus esset Benedictinus, solitariae atque eremiticæ vitæ desiderio, captus, multis precibus ab Abbate suo *Hugone* impetrauit, vt sibi ad siluestria id temporis Vuasiani agri loca secedere liceret. In his itaque commorans, cum magnâ iam sanctitatis opinione, fratribus multis collectis, inclaresceret, cœnobium ædificare cœpit, *Balduni* Flandriæ Comitis, qui post Constantinopolitanus Imperator fuit, beneficentia in primis

primis adiutus. In quo cœnobio & piè in Domino obdormiuit anno Christi 1200.

1200

Cæterùm *Gerardus* Abbas Bodeloënsis 3. Benedictinum seu Casinensem nigrum habitum in Cistertiensem commutauit, quem hodieque retinent fratres Bodeloenses; in vrbe Gandauenfi, ob tumultus bellicos, fixam iam sede.

Hæc nobiscum communicauit Reuerendus in Christo Pater *Gulielmus à Castillo* Abbas Bodeloensis, disciplinæ monasticæ sui que Ordinis studiosissimus: à quo & historiam Balduini Boclani accepimus, quã Gallicè reddidit Ioannes d'Assignies lib. 1. c. 58.

Anno eodem fundata est Abbatia Montis S. Mariæ, in Hungaria.

Anno 1198. fundata dicitur *Vallis Dei*, in Hispania.

Anno 1199. fundata est Abbatia *S. Angeli*, iuxta Constantiam.

Cæsarius, auctor librorum 12. de miraculis, fit monachus in Heisterbacenti cœnobio, d. Coloniensis: vt ipse testatur libr. 2. cap. 10.

Gela mulier clara ædificauit Vestalibus Cistertiensibus sacellum in honorem S. Petri Apostoli, in *Slipis*, loco dicto Hunkevljet. Hoc initium erat monasterij *Noua terra*. Innocent. III. Pontifex Romanus confirmat hanc ædificationem donationemque *Gelæ*, anno

*Sparma-
lia in Flã-
dria.*

1200. anno Pontificatus sui tertio, pridie Nonas Augusti, hoc est, anno Dom. CIO. CC. quarto die Augusti.

1241. Gregorius IX. Pontifex Romanus, & *Ioanna* Flandriæ Comitissa idem approbarunt anno CIO. CC. XXX. Moniales autem istæ, relicto monasterio Nouæ terræ, apud *Hunkevliet*, quod ibi cœperant ædificare, an. CIO. CCXLI. migrarunt in parochiam *Ziese* apud *Brugas*; vbi *Aegidius de Brene* Canonicus D. Donatiani Brugensis, idemque Præpositus S. Saluatoris Harlebecens. fundavit illis monasterium in loco *Sparmalia* dicto, obtento consensu Præpositi & Capituli B. Mariæ Brugensis, quorum in patronatu locus ille situs est. *Aegidius* autem *de Brene* vir erat nobilis, & Flandriæ Cancellarius, versatusque apud *Sparmalia* per annos XXIIX. aut XXX. dedit hoc nouo monasterio in *Sparmalia* nomen, *monasterium Noua Hierusalem*; sed quod apud *Hunkevliet* erat inchoatum, nominabatur *monasterium Noua terra*.

Porrò bona monasterij huius Nouæ Hierusalem, in *Sparmalia* iuxta *Brugas* in *Ziese* lensi pago confirmarunt Innocentius IV. Pontifex Romanus anno CIO. CC. XLV. & Alexander IV. anno CIO. CCLVI.

*Aegidius
Brenius
fundator
moriatur
an. 1270.*

Aegidius de Brene obiit anno CIO. CCLXX. Nonis Decembr. sepultus in hoc monasterio à se fundato, magnifico monumēto ante
maxi-

maximum altare, cum leone nigro sub pedibus suis. Anno CIO. CC. inter nobiles Hannoniæ lego Aegidium de Brene, & Henricum fratrem eius, Castellanum Binchiensem. Hic Aegidius fortassis erat alterius horum fratrum filius. Ita Meyerus in Annalibus Flandriæ.

B. Ioannes Humilis de Monte Mirabili, Gallicè *Montmirail*, nobilissimo genere natus, apud Longum Pontem in d. Suefionensi monachus floret. Exstat ibidem vita eius à coætaneo fusè descripta.

Gilbertus Abbas Hoilandix in Anglia vir doctissimus, & S. Bernardi in stylo æmulus moritur. Scripsit in Cantica Canticorum sermones, exorsus vbi S. Bernardus morte præuentus desierat.

B. Ida Louaniensis, monialis in Valle Rosarum apud Mechliniam, in Domino obdormit. Vita eius libris tribus conscripta exstat in Rubra Valle apud Bruxellam.

Bona Via, apud urbem Luceburgensem, sita est, de qua breuiter sic Bertelius: *Monasterium istud non procul à Luxemburgo, ad partem eius Occidentalem situm, cum adiacente pago, Bona Via nuncupatur. Quod quidem à quadringentis plus minus annis fundatum multas sustinuit persecutionum procellas: adeò vt præter alia non pauca incommoda, tertio funditus exuri contigerit, & post singulos nihilominus infaustos istos*

istos casus, studio & opera Abbatissarum, vt nostro etiam tempore vidimus, est reparatum. Sic Ioannes Bertelius Abbas Epternacensis, in sua Historia Luceburgensi.

1201.
*Wallis S.
 Lamberti.*

Hugo à Petraponte Episcopus Leodiensis anno Christi 1200. consecratus, Vallem S. Lamberti, Anno 2. sui pontificatus fundauit. Primus Abbas fuit Gerardus monachus antea Siniacensis. Ita me legere memini in Chronico manuscripto S. Iacobi Leodiensis, apud Florentinum Canonicum S. Petri. Placentius in historia Episcoporum Leodiensium, dicit Hugonem adiutum fuisse à Comite Claromontano.

*Guido Abbas
 Cisterciensis
 venit Leodium.*

Temporibus eiusdem Hugonis Episcopi venit Leodium Guido Abbas Cisterciensis, & Pontificis Maxi. Legatus, & multa ibidem utilia Ecclesiæ statuit: teste eodem Placentio.

Guido, *inquit*, Abbas Cisterciensis, Pontificis Max. Legatus, Leodium adueniens, ab Antistite humaniter acceptus est. Cuius ibi sollicitudine Cathena vulgò solet vocari: hodie est Seminarium diocesane. Xenodochion Diuo Mattheo nuncupauit: & quotannis in Conuersione Apostoli Pauli inuisendum multis gratijs populo commendauit. In sacerdotum atque Canonicorum luxuriam multa fortiter asseruit, & vocatis collegiorum Præpositis, aliquot cautiones

aucto-

auctoritate Pontif. Maximi promulgavit:
 Ne Canonici horis diurnis pariter noctur-
 nis à templo abessent, qui & communi refe-
 ctorio atque dormitorio se continerent: Ne
 mulierum strepitu impediti, minus suo in-
 stituto satisfacerent; Canonici tantum aco-
 lyti in tractatu collegiorum nullius aucto-
 ritatis haberentur, donec sacris initiarentur.
 Perindè Archidiaconi, nisi diaconi essent,
 stipe & honore atque auctoritate carerent;
 Ambiètes plura sacerdotia despicabiles col-
 legijs fierent, & comatuli comamque cala-
 mistro rotantes, non priùs ecclesiastica im-
 munitate gauderent, quam coronam in ca-
 pite deferrent. Quæ Fredericus Imperator
 æmulatus, in Namurcensi collegio Sancto-
 rum Petri & Albani, quod ipse dotauerat,
 obseruari præcepit. Et nonnulla alia ad-
 iiciens, hoc modo vitijs Ecclesiasticorum
 prospexit. Hactenus Placentius de Gui-
 done.

Tradit idem Placentius sub eodem Hu- *Hocht.*
 gone Episcopo fundatū monasteriū Hoch-
 tanum, virginum, apud Traiectum Mosæ,
 monialib. ex monasterio S. Saluatoris, mon-
 tis Aquensis euocatis.

Quarto ferè miliari à Bruxella sita est *Aquiri-
 Aquiriensis* virginum Abbatia. fuit ea pri- *sis Abb.*
 mùm fundata anno 1202. in vico *Aquiria* *Virginum*
 siue *Auiria* nuncupato, secundo miliari ab *in Brab.*
 vrbe

vrbe Leodiensi. Cumque annis ibi quatuor stetit, bellis inter Antistitem Leodiensem & Comitem Namurcensem exortis, in Brabantiam tunc pacatam sese, moniales contulerunt, & in vico *Allodiensi* vulgò *Aloux* primo à Niuella lapide anno 1210. domicilium collocarunt. Sed cum aquarum ibi penuriâ laborarent, inde ad locum, quem hodieque obtinent, anno 1217. commigrarunt. Subsuntque in spiritualibus Alnensi Abbatu. Hæc ex monumentis eius loci.

DE S. LVTGARDE, MONIALI
Aquiriensi: de qua Martyrol. Roma.

10. Iunij.

S LVTGARDIS, Virgo, patriâ Tungrensis, primum Benedictini Ordinis in Milensi S. Catharinæ monasterio, apud Trudonopolim, postea Cisterciensis instituti, in Aquiria Brabantiae cœnobio, monialis, obiit anno 1246. Sacra eius ossa virgines Aquirienses piè adseruant. Vitam eius Thomas Cantipratanus, Cameracensis Episcopi Suffraganeus libris tribus conscripsit, quos mutato stylo Surius tom. 3. edidit. Integri & sani exstant apud me in veteri codice manuscripto; itemque apud monachos Trudonopolitanos. Fallitur autem Molanus, alijque eum secuti, qui ipsam Aquiriæ Abbatissam fuisse existimant, vt ex eius loci monumentis mihi constat.

B. Lut-